

מאת: דן פוטרמן
 איורים: אורית מגיע-שולב
 הוצאה: המבוך
 קבוצת גיל: גנים צעירים

קריאה

טיפ לקריאה משותפת

כדאי למצוא זמן מתאים לקריאה: זה לא חייב להיות לפני השינה, אלא זמן שנוח לכם הורים, ילדים וילדות ומאפשר לכם לעצור הכול ולהיכנס יחד לעולם המיוחד שספר פותח בפניכם.

שיחה

שיחה על פחד ועידוד

את תהליך הגדילה של ילדות וילדים מלווים פחדים שונים, והדיבור עליהם עוזר להתמודדות איתם ולהחדרת תחושת ביטחון. תוכלו לשוחח יחד על פחדים: מה מפחיד? מה עוזר להתגבר?

האזינו לסיפור "עד למעלה"
רוצים לשמוע את מעיין ואת קריאות העידוד?

אנו מזמינים אתכם/ן להאזין להקלטה הקסומה של הסיפור "עד למעלה", מאת: דן פוטרמן | איורים: אורית מגיע-שולב | הוצאת: המבוך (גנים)

יוצרים ומגישים: ירדן בר כוכבא | הלפרין ודידי שחר מוזיקה ונגינה | טל בלכרוביץ' פתיח | דידי שחר

מוכנים/ות? מת? חי? לים!

בגן השעשועים

בעקבות הסיפור אפשר לצאת יחד לגן השעשועים ולהתנסות במתקנים שונים ביחד ולחוד. תוכלו גם להמציא מסלול שעובר בין המתקנים וגורם הנאה לכל המשתתפים.

עידוד משפחתי

"הידד, מעיין!" קוראים כולם כשמעיין מפחדת. ואיך אתם יכולים לעודד זה את זה? אפשר להחליט על מילות עידוד משפחתיות, אולי למצוא שיר מעודד או קריאה משותפת שתעניק לכם שמחה וכוחות.

השקאה

פינטרסט

[פינטרסט](#)

יצירות, שירים ופעילויות נוספות בפינטרסט של ספריית פיג'מה

שיחה

מפגש ושיחה בגן

קריאה ברצף – כדאי לקרוא את הסיפור ברצף כדי לשמר את תחושת הריגוש והמתח העולה ממנו. קריאה חוזרת בקבוצות קטנות – הקראה חוזרת מאפשרת שיח אינטימי שניתן לשתף בו ברגשות, להקשיב, לתווך, לעודד ולחזק.

בעקבות הספור נוכל לשאל שאלות מסוגים שונים:

שאלות הבנה: לאן הלכו מעיין ואחותה? מדוע? מה קרה בגן השעשועים? מדוע מעיין והדר נפרדו? מה עשתה מעיין לאחר שהדר הלכה?

שאלות הנוגעות למחשבות ולרגשות: איך הרגישה מעיין כשטיפסה על הסולם? על מה היא חשבה כשהגיעה לשלב הגבוה? כיצד ניסה הקהל למטה לעזור לה? מה היא הרגישה כאשר שמעה את קולות העידוד? כיצד היא התגברה על הפחד? כיצד עודדה אותה אחותה הדר?

ילדים ופחדים: ילדים וילדות רבים בגיל גן חווים תקופה של פחדים כחלק מהתפתחותם הטבעית. הם חווים פחדים שונים: פחד מרעש חזק, מפרידות או ממעברים. משום שהדמיון שלהם כה עשיר ואין אצלם הפרדה מוחלטת בין דמיון למציאות, הם חווים גם פחדים רגשיים ודמיוניים: פחד מחושך, ממפלצות, ממכשפות וכדומה. תוכלו לשוחח על פחד בקבוצות קטנות כדי להתמודד עם פחד מומלץ לדבר עליו.

כדי ליצר אווירה פתוחה ונוחה לשתוף הגננת יכולה להטרים ולשתף בפחד משלה ולספר שיש סוגים שונים של פחדים. אפשר להציע לילדים וילדות לשתף בפחדים שלהם.

כדאי ליצר מעגל שתוף שיעודד את הילדים לדבר על פחדיהם, יסייע לקרב לבבות ולהבין שהרגש העוצמתי הזה הוא רגש טבעי המשותף לכולם.

רְגִשׁוֹת בְּאֵינְרִים – כּדאי להתבונן יחד באיורים ולגלות כיצד בחרה המאיירת לאייר את קשת הרגשות של מעיין. תְּמִיכָה וְעֵידוּד השיח מאפשר להרהר בצורך האישי בתמיכה ובחיזוק ולהבין מה עוזר לילדי הגן ומה עוזר לאחרים.

תּוֹכְלוּ לְשָׂאֵל: מה גרם למעיין לעלות בסופו של דבר? למה, לדעתכם, דווקא המילים של אחותה השפיעו עליה? האם העידוד נחוץ רק בשעת פחד? באילו עוד מצבים, לדעתכם, אנחנו זקוקים לעידוד? מה עוזר לכם להירגע או להתגבר כשקשה? מי מעודד אתכם? כיצד הם עושים זאת? כיצד אנחנו יכולים לעודד את החברים בגן? הַבְּעַת רְגִשׁוֹת בְּ"מֵאָה שְׁפוֹת" לאחר השיח אפשר להזמין את הילדים לנסות ולהביע את הרגשות בציור, בכיור, בפנטומימה, בהדבקה ועוד.

שִׁיחָה

מָה קוֹרָה בְּגִנְנוּ?

הספר מאפשר לילדים ולילדות לגלות את תחושת המסוגלות שלהם ולהבין שגם הם-עצמם גיבורים לפעמים. ניתן לחזור אל הסיפור ולהדגיש שאמיץ הוא לא מי שלעולם לא פוחד או מתקשה, אלא מי שמתגבר על הפחד או הקושי.

גילאי הגן מתאפיינים לא רק בהתמודדות עם פחדים, אלא גם בהזדהות עם סיפורי אומץ והתגברות על פחד. קֶשֶׁה לִי כמו מעיין, שיצרה תור מאחוריה, גם בחיי הגן לכל אחד ואחת קצב אחר ותגובה אחרת: הילדים נבדלים זה מזה בהסתגלות למעברים, בהתארגנות, באכילה, במשחק ובכל פעילות משותפת, מה שיכול לגרום תסכול וקוצר רוח. הסיפור מאפשר להתבונן ברגעי התסכול מזווית ראייה רעננה שמגויסת לטובת החברים המתקשים.

ניתן לחזור אל הספר שוב ושוב כחלק משיח על סבלנות, תמיכה ועידוד במצבים חברתיים שונים בחיי הגן.

שִׁיחָה

מְחַכֵּים בְּתוֹר

גן שעשועים הוא מהמקומות שצריך לחכות בהם בתור. נשאל את הילדות והילדים: היכן עוד צריך לחכות בתור בגן ובמרחבי החיים? מדוע חשוב להמתין בתור? מה קורה כשאינ תור?

ומה כדאי לעשות כשהתור מתארך ומשעמם? אפשר, למשל, לספור כמה אנשים מחכים בתור, להמציא משחק או לעשות תרגילי התעמלות וכדומה. האם יש לכם עוד רעיונות? את הרעיונות השונים אפשר ליישם בגן, לשתף בהם את בני המשפחה ולהציע להם ליישם אותם כשממתינים בתור.

רצוי לשאול את הילדים: כיצד אתם חושבים שניתן לסמן את התור? על ידי כרטיסיות שמות? על ידי כתיבת השמות על לוח? ואולי על ידי סימנים מוסכמים? ומה עוד?

שיחה

מילות עידוד

לוח עידוד – ניתן לחשוב יחד וליצור מאגר מילים מעודדות בגן, למשל: "אתה יכול!" "אנחנו איתך!", לתלות אותן על לוח העידוד ולהזכר בהן כשיש צורך לעודד חברים בגן ולקבל עידוד. כך ניתן להפוך את מילות העידוד לחלק משפת הגן ולחזור שוב ושוב אל הסיפור ואל ההצעות שבלוח.

רצוי לעודד את הילדים לשתף ברגעים שבהם זכו לעידוד מהחברים בגן, להדהד את הדברים ולחזק אותם. תרגיל מילות עידוד באמצעות חלוקת ילדי הגן לנבחרת שחקנים ולנבחרת מעודדים תוכלו לעודד רצון לתמוך באחר:

נבחרת השחקנים כדאי לבחור במשחק או בתרגיל תנועה לא תחרותיים שכולם מכירים ויכולים להשתתף בהם.

נבחרת המעודדים ניתן ליצור שלטים צבעוניים ממאגר מילות העידוד שהילדים הציעו. חברי הקבוצה יכולים להוסיף שלטים מצוירים לבחירתם. המעודדים יצפו במשתתפים ויעודדו אותם. לאחר מכן אפשר לבחון יחד: איך המעודדים מרגישים, ואיך המשתתפים במשחק מרגישים כשמעודדים אותם, ואז להחליף בין הקבוצות.

עכְּשׁוּ בְּפִוּדְקֵאסְט שֶׁל סִפְרֵית פִּיגְמָה!
הַסְפֹּר לְהַאֲזֵנָה ? עֲכְשׁוּ בְּפִוּדְקֵאסְט שֶׁל סִפְרֵית פִּיגְמָה!

עידוד קריאה משפחתית ? כדאי לספר למשפחות שהגיע ספר העוסק בכוח ובעידוד שאנחנו שואבים מהמשפחה. הספר מלווה בפסקול להאזנה משפחתית משותפת. הפסקול מתאים גם למשפחות עולים.

יָדַע

שָׁפָה וְאוֹרְזָנוֹת הַרְחַבְתָּ אוֹצַר הַמִּילִים בְּאִמְצָעוֹת מִילִים מוֹפְשָׁטוֹת וְלֹא שִׁגְרָתִיּוֹת: "סִקְרָנוֹת", "אוֹמֵץ", "הַרְיָעוּ", "נַחֲבָטוּ", "סִבְלָנוֹת".

הִיכָרוֹת עִם שְׁמוֹת תּוֹאֵר: מִגְלָשָׁה עֲנִיקִית, הַמְתַּנָּה בְּסִבְלָנוֹת, תּוֹר אֵרוֹךְ, כֶּלֶב חֲמוּד.

גְּלוּי מְסָרִים גְּלוּיִים וְסִמּוּיִים בְּסִפּוּר -הַסִּפּוּר מִזְמָן שִׁיחַ עַל עֲרָכִים וְרִגְשׁוֹת בְּסִפּוּר וּבְחֵי הַיְלָדִים.

יָדַע בֵּין-תְּחוּמֵי -מוֹשְׁגֵי מִפְתַּח מֵהַתְּחוּם הַמְתַּמְטִי יַחֲסִים בְּמִרְחָב, מוֹשְׁגֵי גוֹדֵל וְאוֹרֵךְ: "לְמַעַלָּה", "תּוֹר אֵרוֹךְ" "סוֹלַם קֶצֶר".

הַתִּיאוֹרִים הַמִּילוּלִיִּים וְהַאִיוֹרִים מְצִיגִים נְקוּדוֹת מִבְּט שׁוֹנוֹת הַמְּסִייעוֹת בְּהַבְנַת יַחֲסִים וּפְרוֹפּוֹרְצִיוֹת.

הַתּוֹרִים בְּסִפּוּר וּבַאִיוֹרִים מֵאֲפְשָׁרִים לְהַתִּיחֵס לְמוֹשֵׁג הַמְּסַפֵּר הַסִּדּוּרִי.

מִיִּמְנוּיּוֹת

מִיִּמְנוּיּוֹת תּוֹךְ-אִישִׁיוֹת מוֹדְעוֹת וְהַכוֹנָה עֲצֵמִית הַתְּמוּדוֹדוֹת עִם פְּחָדִים וְעִם קוֹשֵׁי, וִיסוֹת עֲצֵמִי, הַתְּגַבְרוֹת וִיכּוֹלַת לְאִזּוֹר אוֹמֵץ.

הַתְּנַהּלוֹת עֲצֵמִית הַתְּנַסּוֹת בְּצַעֲדִים רֵאשׁוֹנִים שֶׁל עֲצֵמִאוֹת.

מוֹדְעוֹת חֲבֵרִיתִית הַיְלָדִים הַמְּמַתִּינִים לְמַעִיָּן וּמַחֲכִים בְּתוֹר מִגְלִים אִמְפַּתִּיָּה לְקוֹשֵׁי.

הַתְּנַהּלוֹת חֲבֵרִיתִית הַבְּנָה, עִידוּד וְסִיוֵע לְפַתְרוֹן הַבְּעִיָּה בְּזָכוֹת הַקֶּשֶׁר הַהִדּוֹק בֵּין הָאֲחִיוֹת.

אוֹרִיִּנוֹת גּוֹפְנִית טִיפּוֹס, גְּלִישָׁה, נִדְנוּד וּמִשְׁחָק בְּאוֹוִיר הַפְּתוּחַ.

עָרְכִים
אַהֲבַת הַסֵּפֶר וְחֻדוֹת הַקְּרִיאָה

כְּבוֹד הָאָדָם וְהַמְשָׁפָּחָה ² בֵּין הָאֲחִיּוֹת יֵשׁ יַחְסִים חֲמִים שֶׁל אַהֲבָה, אֲמִפְתִּיָּה וְרִגִישׁוֹת.

עֲרֵבוֹת הַדָּדִית וְסִיּוּעַ לָאָדָם בְּמִצּוּקָה ² חֲבֵרָה שֶׁמְבֹסֶסֶת עַל עֲזָרָה הַדָּדִית וְעַל אֲכַפְתִּיּוֹת: הִילְדִים מַחֲכִים בְּסַבְּלוֹנוֹת, הַהוֹרִים מְעוֹדְדִים, וְאִפִּילוֹ "רֹאשׁ הָעִיר" מֵתְעַרֵּב.

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org